

Σε ατμόσφαιρα συγκίνησης και σεβασμού, το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος (ΚΙΣΕ) και η Αστική Εταιρεία ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ διοργάνωσαν τη Δευτέρα 21 Ιουλίου 2025, εκδηλώσεις μνήμης για το Ολοκαύτωμα των Εβραίων της Κω. Η σειρά των εκδηλώσεων έλαβε χώρα σε εμβληματικούς χώρους του νησιού, αναδεικνύοντας την ιστορική μνήμη και την ανάγκη διαρκούς επαγρύπνησης ενάντια στα φαινόμενα αντισημιτισμού.

Η πρώτη στάση της ημέρας ήταν στο Εβραϊκό Νεκροταφείο, όπου τελέστηκε επιμνημόσυνη δέηση. Συγκεντρωμένοι, οι παρευρισκόμενοι απέτισαν φόρο τιμής στις ψυχές των Εβραίων της Κω που εξοντώθηκαν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης των Ναζί, θυμίζοντας τη φρόκη του Ολοκαυτώματος.

Η τελετή έγινε από τον Ραββίνο Αθηνών Γκαμπριέλ Νεγρίν, παρουσία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κώου και Νισύρου κ.κ. Ναθαναήλ και του Ιμάμη Ιρφάν Τράμπα, του δημάρχου Κω Θεοδόση Νικηταρά, του αντιδημάρχου Παναγιώτη Χατζηχριστοφή, καθώς επίσης του Διοικητή της 80ΑΔΤΕ Ταξiάρχου Δημήτριου Κουλέτση, του Λιμενάρχου Κω Γιώργου Μάργαρη, του νέου διοικητή του Πολεμικού Ναυτικού, του Βίκτωρα Ελιέζερ γενικού γραμματέα του ΚΙΣΕ, του Δανιήλ Μπεναρδούτ γεν. ταμία του ΚΙΣΕ, του Μωύση Μανουάχ προέδρου της Ι.Κ. Λάρισας, του Άκη Ρομπίσα, αντιπροέδρου της Ι.Κ. Ρόδου και μέλους του Δ.Σ. του ΚΙΣΕ, Εβραίων της Ρόδου και του εξωτερικού και πλήθους κόσμου.

Κεντρική εκδήλωση Μνήμης του Ολοκαυτώματος, στη Συναγωγή Καάλ Σαλώμ Κω

Η κεντρική εκδήλωση μνήμης για το Ολοκαύτωμα των Εβραίων της Κω έγινε στον ιστορικό χώρο της Συναγωγής, τιμώντας τα θύματα της ναζιστικής θηριωδίας και αναδεικνύοντας τη σημασία της ιστορικής μνήμης. Την εκδήλωση άνοιξε ο Επιστημονικός Διευθυντής της Αστικής Εταιρείας ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, Δρ. Δημήτρης Γερούκαλης, ο οποίος ανέγνωσε τον χαιρετισμό της Προέδρου του Δ.Σ. και της Εταιρείας, κας Διονυσίας Τελλή, η οποία απουσίαζε λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων. Στον χαιρετισμό της, η κα Τελλή υπογράμμισε τη σημασία της συλλογικής μνήμης ως θεμέλιο για την ιστορική συνείδηση και τη δημοκρατική εγρήγορση. Ακολούθησε η ομιλία του γενικού γραμματέα του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος, κ. Βίκτωρα Ελιέζερ, ο οποίος τόνισε την ανάγκη διατήρησης της ιστορικής αλήθειας. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με την ανάγνωση του κειμένου «Ολοκαύτωμα και Τραύμα» από τον Δρ. Γερούκαλη, ένα βαθιά στοχαστικό κείμενο που εστίασε στις ψυχολογικές και συλλογικές προεκτάσεις της γενοκτονίας και την αναγκαιότητα επανεπεξεργασίας του τραύματος μέσα στον δημόσιο λόγο και τη μνήμη της κοινότητας. Η εκδήλωση αποτέλεσε όχι μόνο μια πράξη τιμής στη μνήμη των θυμάτων, αλλά και ένα ουσιαστικό κάλεσμα για ιστορική εγρήγορση και κοινωνική ευθύνη,

ώστε τραγωδίες σαν το Ολοκαύτωμα να μην επαναληφθούν ποτέ ξανά.

Αποκαλυπτήρια Αναθηματικής Πλάκας για τα θύματα του Ολοκαυτώματος, στο Επαρχείο Κω

Αμέσως μετά την επιμνημόσυνη δέηση στο Εβραϊκό Νεκροταφείο, η σειρά των εκδηλώσεων μνήμης για το Ολοκαύτωμα των Εβραίων της Κω συνεχίστηκε με ένα εξαιρετικά συμβολικό γεγονός: τα αποκαλυπτήρια μιας νέας αναθηματικής πλάκας στον περίβολο των δικαστηρίων, στο ιστορικό κτίριο του Επαρχείου Κω. Η επιλογή αυτού του συγκεκριμένου σημείου δεν ήταν τυχαία. Στην αίθουσα των δικαστηρίων κρατήθηκαν οι συλληφθέντες Εβραίοι της Κω στις 23.7. 1944, πριν τον εκτοπισμό τους από το νησί με τελικό προορισμό το Άουσβιτς. Τη σεμνή τελετή συντόνισε ο επιστημονικός διευθυντής Δημήτρης Γερούκαλης, παρουσία του δημάρχου Κω Θεοδόση Νικηταρά, της επάρχου Κω & Νισύρου Ντίνας Σβύνου, του Ιμάμη Ιρφάν Τράμπα, του Ραββίνου Αθηνών Γκαμπριέλ Νεγρίν, καθώς επίσης του Διοικητή της 80ΑΔΤΕ Ταξιάρχου Δημήτριου Κουλέτση, του Λιμενάρχη Κω Γιώργου Μάργαρη, του νέου διοικητή του Πολεμικού Ναυτικού, του Βίκτωρα Ελιέζερ γενικού γραμματέα του ΚΙΣΕ, του Δανιήλ Μπεναρδούτ γεν. ταμία του ΚΙΣΕ, του Μωϋσή Μανουάχ προέδρου της Ι.Κ. Λάρισας, του Άκη Ρομπίσα, αντιπροέδρου της Ι.Κ. Ρόδου και μέλους του Δ.Σ. του ΚΙΣΕ, της προέδρου του ΒΑΚΟΥΦ Κω Ελβάν Κοτζαογλάν, Εβραίων της Ρόδου και του εξωτερικού και πλήθους κόσμου.

Από την ομιλία του Δημάρχου Κω, Θεοδόση Νικηταρά:

«...Η ανάρτηση της αναθηματικής πλάκας, σε αυτή τη σεμνή τελετή, αποτελεί τον ελάχιστο φόρο τιμής στη μνήμη τους... Είναι καταγεγραμμένη η παρουσία εβραϊκής κοινότητας στην Κω από τον 2ο πχ αιώνα. Αν δεν είχαν μεσολαβήσει τα μαύρα χρόνια του ναζισμού, είμαι βέβαιος ότι θα άκμαζε σήμερα στο νησί μας η εβραϊκή κοινότητα. Εμείς, καλούμαστε να συντηρήσουμε την ιστορική μνήμη. Για να μη ξεχαστεί η ναζιστική θηριωδία, και ο αφανισμός της ανθρωπίνης ύπαρξης για λόγους διαφορετικότητας. Για να μη ξαναζήσει η ανθρωπότητα τέτοια γεγονότα. Οφείλουμε, στο θεϊκό δώρο της ανθρωπίνης ζωής και στα ευγενή ιδανικά της ισότητας, αδελφосύνης και ειρηνικής συνύπαρξης, να προάγουμε όλα όσα ενώνουν τους ανθρώπους. Όλα αυτά που φέρνουν δημιουργία και πρόοδο. Ως δημοτική αρχή Κω, κινούμαστε σε αυτή την κατεύθυνση...».

Από την ομιλία του Γ.Γ. ΚΙΣΕ, Βίκτωρα Ελιέζερ:

«...Αποτελεί ευθύνη όλων μας να διαφυλάξουμε τούτο τον τόπο μνήμης, ώστε οι πολίτες και οι επισκέπτες της πόλης να βλέπουν τον τόπο του μαρτυρίου, να θυμούνται και να διδάσκονται πόσο εύκολα μπορεί μια κοινωνία να οδηγηθεί στο δρόμο της βαρβαρότητας εάν επικρατήσει η λήθη. Και σήμερα, οφείλουμε όλοι να προστατεύσουμε την μνήμη από κάθε λογής «πρόθυμους» να ξαναγράψουν την ιστορία, να ευτελίσουν το Ολοκαύτωμα, να δαιμονοποιήσουν ξανά τους Εβραίους. Οι εκδηλώσεις μνήμης λοιπόν υπενθυμίζουν τι μπορεί να συμβεί ξανά στην ανθρωπότητα εάν η μνήμη σβήσει από τη λήθη και εάν το μίσος επικρατήσει ως ανεκτός κανόνας σε μια κοινωνία. Γιατί το «απόλυτο κακό» δεν ξεκίνησε από το Άουσβιτς. Ξεκίνησε από τη ρητορική μίσους και κατέληξε στο Άουσβιτς.

[Με στοιχεία από [Aegeannews.gr](https://www.aegeannews.gr), 21.7.25]

ΔΕΙΤΕ [ΕΛΩ](#) ΒΙΝΤΕΟ ΜΕ ΟΜΙΛΙΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ